

LEGAL UPDATE

Voorstel Europese Richtlijn Duurzaamheidsclaims en Code voor Duurzaamheidsreclame

Datum: 11 mei 2023

Duurzaamheid is steeds vaker een criterium voor consumenten bij de aankoop van producten of diensten. Bedrijven spelen hierop in door hun ESG-beleid uit te dragen en te vermelden hoe duurzaam hun producten en diensten zijn. Uit onderzoek van de Europese Commissie in 2020 bleek echter dat ruim de helft van die duurzaamheidsclaims vaag, misleidend of ongegrond was en 40 % van de claims zelfs volledig ongefundeerd. Op 22 maart 2023 deed de Europese Commissie daarom een voorstel voor een nieuwe Europese Richtlijn over duurzaamheidsclaims. In Nederland is bovendien per 1 februari 2023 de Code voor Duurzaamheidsreclame in werking getreden, als onderdeel van de Nederlandse Reclame Code. In deze Legal Update gaan we in op het voorstel en de code.

ACHTERGROND

Wat zijn duurzaamheidsclaims?

Onder duurzaamheidsclaims verstaan we uitingen die bedrijven vrijwillig gebruiken om hun producten en diensten te promoten. Een duurzaamheidsclaim kan een milieclaim of een ethische claim zijn. Een milieclaim suggereert of wekt de indruk dat een product of activiteit een positieve, minder of geen invloed heeft op het milieu. Een ethische claim wekt de indruk dat de fabricage van een product of de uitvoering van een activiteit is gedaan volgens bepaalde ethische standaarden. Dit kan bijvoorbeeld zien op algemene arbeidsomstandigheden, dierenwelzijn en/of maatschappelijk verantwoord ondernemen.

'Greenwashing': misleiding van consumenten

Greenwashing is het misleiden van consumenten door te claimen dat producten duurzamer zijn dan ze daadwerkelijk zijn. Greenwashing tast het vertrouwen van consumenten in duurzaamheidsclaims en ESG-doelstellingen aan. Daarnaast leidt greenwashing tot concurrentievervalsing. Bedrijven die ESG-investeringen doen en daarbij investeren in de duurzaamheidsvoordelen van hun producten of diensten en consumenten daarover goed informeren, worden namelijk benadeeld. In Nederland houdt de Autoriteit Consument & Markt (**ACM**) hier toezicht op. De ACM kan bijvoorbeeld boetes of lasten onder dwangsom opleggen. De ACM heeft in de [Leidraad duurzaamheidsclaims](#) vijf vuistregels opgesteld die bedrijven helpen om te werken met eerlijke duurzaamheidsclaims.

Europese Green Deal

Het voorstel voor een richtlijn over duurzaamheidsclaims maakt deel uit van de bredere ESG-doelstelling van de Europese Unie om tegen 2050 het eerst klimaatneutrale continent te worden. Het voorstel is onderdeel van het derde pakket aan voorstellen ter bevordering van de circulaire economie, zoals voorzien in de Europese Green Deal. Naast het voorstel over duurzaamheidsclaims heeft de Europe Commissie op 22 maart 2023 ook een voorstel gedaan voor gemeenschappelijke regels ter bevordering van de reparatie van goederen. In onze Legal Update '[Voorstel Europese Richtlijn ter bevordering reparatie van goederen](#)' bespreken wij het voorstel van de Europese Commissie.

CODE VOOR DUURZAAMHEIDSRECLAME

Per 1 februari 2023 is de Code voor Duurzaamheidsreclame ("**CDR**") in werking getreden als onderdeel van de Nederlandse Reclame Code. De CDR wil stimuleren dat op verantwoorde wijze duurzaamheidsreclame wordt gemaakt. Onder duurzaamheidsreclames verstaan we alle reclames met een of meerdere duurzaamheidsclaims. De CDR vervangt de Milieu Reclame Code die enkel betrekking had op milieclaims. De geactualiseerde regels gelden nu voor alle duurzaamheidsclaims, dus ook voor

ethische claims. De hoofdregels zijn daarbij niet gewijzigd: beweringen op het gebied van duurzaamheid mogen niet misleiden en moeten aantoonbaar juist zijn. In reclame aandacht besteden aan je duurzaamheidsambitie mag, mits duidelijk is dat het om een streven gaat, en dat het een haalbare doelstelling is.

De Nederlandse Reclame Code en CDR zijn opgesteld door de Stichting Reclame Code, de instantie op het gebied van zelfregulering van reclame. Met de nieuwe CDR wil de Stichting een regelgevend kader bieden in lijn met bestaande wetgeving en de interpretatie daarvan door de ACM in de Leidraad Duurzaamheidsclaims. Gelet op de Europese voorstellen voor wetgeving op het gebied van duurzaamheidsclaims, wordt de CDR na een jaar geëvalueerd en waar nodig aangepast om de code actueel en relevant te houden.

VOORSTEL NIEUWE EUROPESE RICHTLIJN DUURZAAMHEIDSCLAIMS

Nieuwe Richtlijn Duurzaamheidsclaim = aanvulling Richtlijn Oneerlijke Handelspraktijken

Op 22 maart 2023 deed de Europese Commissie een voorstel voor een nieuwe richtlijn om greenwashing tegen te gaan. Het voorstel heeft betrekking op “groene claims” van bedrijven, waarbij een positief milieueffect, een minder negatief effect, geen effect of mettertijd een verbetering wordt geclaimd voor hun producten, diensten of wijze van organisatie (bijvoorbeeld: “*verpakking bestaat voor 30 % uit gerecycleerde kunststof*”, “*bijenvriendelijk sap*”, of “*we beloven de CO₂-emissies als gevolg van de productie van dit product tegen 2030 met 50 % te verminderen ten opzichte van 2020*”). Uit het voorstel blijkt dat deze groene claims gefundeerd moeten zijn én vooraf geverifieerd moeten worden.

Het voorstel over groene claims vult de al bestaande Richtlijn Oneerlijke Handelspraktijken (OHP) aan, door specifieke regels vast te stellen voor het staven, verifiëren en communiceren van vrijwillige milieucclaims en ecolabels op de EU-markt. Het voorstel heeft tot doel de Richtlijn OHP beter in te kunnen zetten. Zo kan greenwashing doeltreffender worden bestreden, onder meer door specifieke en hardnekkige greenwashingpraktijken onder alle omstandigheden te verbieden en in een zwarte lijst van oneerlijke handelspraktijken op te nemen.

Verificatie en handhaving groene claims

Op grond van de voorgestelde richtlijn moeten de lidstaten er zelf voor zorgen dat bedrijven de minimumeisen over staving van groene claims en communicatie naleven, wanneer ze op vrijwillige basis van groene claims gebruikmaken. De lidstaten moeten voor verificatie en handhaving door onafhankelijke en geaccrediteerde verificateurs zorgen.

In het voorstel van de Europese Commissie is verder bepaald dat “bevoegde instanties” zoals consumentenorganisaties gerechtelijke stappen kunnen ondernemen om de collectieve belangen van consumenten te beschermen als een groene claim niet blijkt te kloppen.

Gevolgen voor ondernemingen in de EU

Het voorstel stelt dus minimumeisen met betrekking tot het staven, communiceren en verifiëren van groene claims. Bedrijven moeten de betrouwbaarheid van hun vrijwillige milieucclaims waarborgen en hun ESG-claims transparant communiceren. Een onafhankelijke verificateur moet controleren of hun claims aan de eisen van de richtlijn beantwoorden. De verificateur geeft vervolgens een in de hele EU erkend conformiteitscertificaat af. Dankzij deze gemeenschappelijke regels voor de interne markt van de EU levert het voorstel een concurrentievoordeel op voor bedrijven die zich daadwerkelijk inspannen om milieuvriendelijke producten, diensten en organisatiemethoden te ontwikkelen en hun impact op het milieu te verminderen.

Om te voorkomen dat het voorstel onevenredige gevolgen voor kleinere ondernemingen heeft in vergelijking met grotere ondernemingen, zijn micro-ondernemingen (minder dan tien werknemers en

een omzet van minder dan twee miljoen euro) vrijgesteld van de verplichtingen van dit voorstel, tenzij ze de regels zelf willen toepassen.

Vervolg

Het voorstel voor de nieuwe Europese Richtlijn moet nu volgens de gewone wetgevingsprocedure worden goedgekeurd door het Europees Parlement en de Raad.

Op 3 mei jl. heeft de Raad zijn standpunt aangenomen over de nieuwe richtlijn. In dit standpunt wordt het recht van consumenten op informatie (nog eens extra) versterkt. De Raad stelt voor om generieke milieuclaims (zoals 'milieuvriendelijk' of 'klimaatneutraal') te verbieden. Producenten zouden hun producten of activiteiten volgens de Raad niet meer met dat soort algemene termen mogen aanprijzen, tenzij de bewerkingen door een openbaar toegankelijke certificeringsregeling kunnen worden gestaafd.

Om producten beter te kunnen vergelijken en verwarring te voorkomen, stelt de Raad voor om alleen nog duurzaamheidskenmerken toe te staan die op officiële certificeringsregelingen gebaseerd zijn, als certificeringsmerken geregistreerd zijn of afgegeven zijn door overheidsinstanties. Ook voorziet het Raadstandpunt in een langere omzettingstermijn (van 18 naar 24 maanden), zodat lidstaten voldoende tijd hebben om hun wetgeving aan te passen.

Wilt u meer weten over dit onderwerp? Luister dan naar aflevering 82 van onze tweewekelijkse juridische Licht op Legal '[Duurzaamheidsclaims: Waar moet u als organisatie rekening mee houden?](#)' In deze aflevering legt Mariska uit wat een duurzaamheidsclaim is, wanneer je een duurzaamheidsclaim mag gebruiken én wanneer sprake is van greenwashing.

Dit is een Legal Update van Ilse Bakker en Mariska Nijenhof-Wolters.

Voor meer informatie:

Ilse Bakker
+31 30 25 95 610
ilsebakker@vbk.nl

Mariska Nijenhof
+31 30 25 95 618
mariskanijenhof@vbk.nl